

Čūskas

Daces Copeland un Elisas Freimanēs teksts
Andras Otto ilustrācijas

Čūskas ir rāpuļi jeb reptiļi. Čūskām nav ausu. Čūskām nav kāju. Čūskām nav acu plakstiņu.

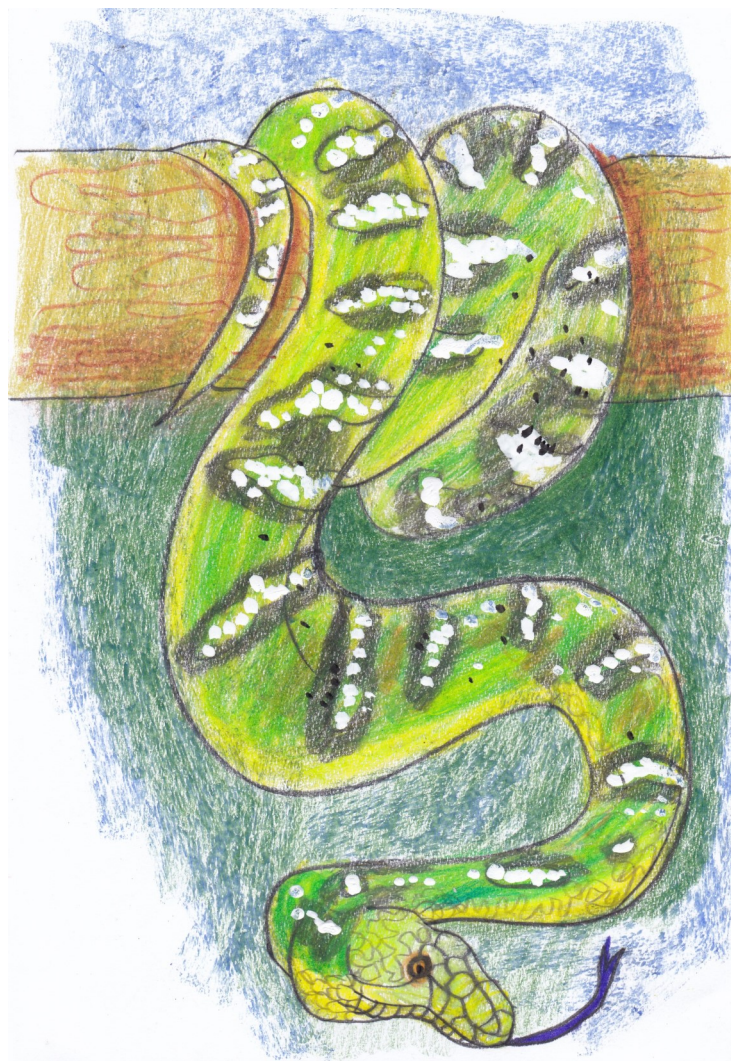
Čūskām ir garš, tievs ķermenis.

Čūsku ķermenis ir klāts zvīņām.

Čūskas var ātri pārvietoties.

Čūskas diezgan labi redz. Tās saosņ smaržas ar mēli.

Čūskām nav balss. Tomēr tās var šņākt.

Uz zemes dzīvo daudz čūsku. Dažas čūskas dzīvo ūdenī. Maz čūsku dzīvo zem zemes. Čūskām vajag saules siltumu. Ar saules siltumu čūskas regulē savu ķermeņa temperatūru. Tādēļ vairākums čūsku dzīvo tropos. Tropos ir karsts, un tur ir mitrs gaiss.

Čūskas var būt īsas — tikai 10.4 cm (4 collas). Taču čūskas var būt arī ļoti garas — ap 13 metriem (42 pēdas).

Uzzīmē čūsku!

Skolotāju / vecāku lapa

Virsraksts: Čūskas

Autori: Dace Copeland un Elisa Freimane

Illustrators: Andra Otto

Līmenis

LIX: 19

Valodas A1

Piemērotais vecums: 2.-3. klase

Vārdu saraksts

Pamata vārdu krājums

acs	<i>eye</i>
auss	<i>ear</i>
ātri	<i>quickly, fast, soon</i>
balss	<i>voice</i>
čūska	<i>snake</i>
dzīvot	<i>to live</i>
gaiss	<i>air</i>
garš/-a	<i>long</i>
īss/-a	<i>short</i>
karsts/-a	<i>hot</i>
kāja	<i>leg</i>
redzēt	<i>to see</i>
saule	<i>sun</i>
temperatūra	<i>temperature</i>
tievs/-a	<i>thin</i>
ūdens	<i>water</i>
zem	<i>under, beneath</i>
zeme	<i>land, country</i>

Paplašinātais vārdu krājums

klāts	<i>covered</i>
ķermenis	<i>body</i>
mēle	<i>tongue</i>
mitrs	<i>moist</i>
pārvietoties	<i>to move from one place to another</i>
plakstiņš	<i>eyelid</i>
rāpulis jeb reptilis	<i>reptile</i>
regulēt	<i>to regulate</i>
saost	<i>to smell</i>
siltums	<i>warmth</i>
smarža	<i>odor</i>
šņākt	<i>to hiss</i>
tropi	<i>tropics</i>
vairākums	<i>most</i>
zvīņa	<i>scale</i>

Pārrunu jautājumi

- Vai esi kādreiz redzējis čūsku?

- Vai kādreiz esi sastapis čūsku dabā? Ko darīji?
- Vai pazīsti kādu, kam čūska ir mājdzīvnieks?
- Vai tu gribētu čūsku par mājdzīvnieku? Kāpēc?
- Kādas čūsku sugas vari nosaukt?
- Kuŗam tavā ģimenē patīk čūskas? Kuŗam nepatīk?

Nodarbības stundā

1. Skolēni izveido divus sarakstus: kāds no čūskām labums un kāds no čūskām sliktums. Tad klasē pārrunā, ko katrs uzrakstījis.

Uzdevumi / Darba lapas

1. Cik vārdu? - 1. uzdevums
2. Meklē zilbes! - 2. uzdevums

Rakstu darbi

1. Čūska - 3. uzdevums
2. Ieraksti vārdus! - 4. uzdevums

Runas vingrinājumi

1. 15 vārdi - vispārējā nodarbība

Papildu

1. Latviešu tautas ticējumi par čūskām

Cik vārdu?

Skolotājam / vecākam: Cik vārdu skolēns var izdomāt ar katru no dotajiem burtiem?

For the teacher / parent: How many words can the student think of using the letters given?

Č _____

Ū _____

S _____

K _____

A _____

Skolotājam / vecākam: Skolēni no teksta izraksta tabulā vienas, divu un trīs zilbju vārdus.

For the teacher / parent: Using the story, students identify and write one, two and three syllable words in the correct column.

[illegible]

Cik piecizlbīgus vārdus atradi? _____

Čūska

Skolotājam / vecākam: Skolēns uzzīmē čūsku un uzraksta par to vienu vai divus teikumus. Vai arī skolēns nodiktē sevis izdomātos teikumus skolotājam vai vecākam, kas tos pieraksta.

For the teacher / parent: The student draws a picture of a snake and writes one to two sentences about the snake. Or, the student can dictate the sentences to the teacher / parent, who writes them down.

Ieraksti vārdus!

Skolotājam / vecākam: Skolēns skatās stāsta tekstā un ieraksta teikumos atbilstošos vārdus.

For the teacher / parent: The student writes the correct words from the story.

1. Čūskas ir _____ jeb _____.
2. Čūskām ir _____, _____ ķermenis.
3. _____ balss.
4. Tomēr tās var _____.
5. Uz _____ dzīvo daudz _____.
6. Čūskām vajag _____.
7. Tādēļ vairākums _____ dzīvo _____.
8. Tropos ir _____, un tur ir _____ gaiss.
9. Čūskas _____ īsas.
10. Taču _____ var būt arī _____.

Atrodi jauno vārdu!

Kas nepieciešams?

1. Indeksa kartītes
2. Melns filcis (flomāsters)
3. Līmlente

Kas jādara?

1. Skolotājs uz indeksa kartītēm uzraksta pamata un paplašinātā vārdu saraksta vārdus.
2. Kartītes pielīmē pie tāfeles.

Kā lietot?

1. Skolēnus sadala divās komandās.
2. Skolotājs raksturo vārda nozīmi, un kāds skolēns no katras komandas skrien pie tāfeles un cenšas pirmais paņemt kartīti ar pareizo vārdu.
3. Spēle turpinās, katras komandas skolēniem pēc kārtas skrienot pie tāfeles.
4. Spēlē, līdz kartītes beigušās.

Latviešu tautas ticējumi par čūskām

Zem katras mājas dzīvojot viena čūska; ja šī čūska no mājas aizbēgot, tad māja drīzumā nodegot. /H. Vieglaiss, Vecpiebalga./

Kad čūska ir uz ceļa uzlīdusi, tad viņa netiek vairs no tā nost, kamēr cilvēks to neierauga. /K. Jansons, Plāni./

Nevajag čūsku mājā nest, jo tās citas - dzīvās nāk tad pakaļ. /K. Strautiņš, Mēdzūla./

Vajag apēst gabaliņu brūnas čūskas, tad var saprast visas lopu un putnu valodas. /M. Auziņa, Zemīte./

Ja čūskas nāk mājā, tad tur dzīvo jeb ir dzīvojis kāds ļauns cilvēks. /P. Zeltiņš, Ikšķile./

Ja mežā redz vairākas čūskas, tad būs lietus. /A. Aizsils, Lubāna./

Kad iet mežā sēņot vai ogot, tad nedrīkst čūsku īstā vārdā saukt, jo tad tā var iekost. /J. Bikša, Daugmale./

Ja čūska iekož, tad to vietu jāberzē ar vārdes vēderu, kamēr varde nobeidzas. /J. A. Jansons, Olaine./

Ja čūska ir iekodusi, tad ir ieteicams ēst gaiļa smadzenes. /S. Gūberts. 1688./

Ja gulošai čūskai uzmet virsū krustām pīlādža zarus, tad viņa no tās vietas vairs nevar aiziet un nomirst. /A. Korne, Meirāni./

Ja čūsku ierauga, bet nenosit, tad saulīte deviņas dienas raud. /V. Greble, Kalnamuiža./

Ja sapnī redz čūsku, tad ļauni cilvēki ir tuvumā. /L. Pogule, Gatarta./

Ja kāds, kam ir lopi, sapnī sit čūskas, tad būs slimi lopi. /A. Aizsils, Prauliena./